

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fl. — Községeknél, körjegyzőknél, tanítóknál 8 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

dr. Franciscy Lajos.

Társszerkesztő:

dr. Kaszala János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. sz.

Hirdetések árai: Egy háromhasábos petitsor ára 16 fillér. Többszöri közlésnél árkedvezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szög 4 kor., minden további szó 4 fl.

Aratás után.

Az ország legtöbb helyén befejezték az aratást, a gazdák immár tájékozódhatnak a várva várt termés eredményéről.

Vannak vidékek, a hol a termés jó, sőt nagyon jó. Így Nyitramegye egynemely határában a gabona úgy mennyiség, mint minőség tekintetében a legvérmesebb reményeket is kielégítheti. De ha az országos termést átlagos szemmértékkel nézzük, az egybehangzó jelentések szerint az eredmény alatta marad a közepesnek, s gyengének mondható.

Egy ilyen országos termés mellett nagy szerencse, hogy a munkásnép elővette a jobbik esztét s a józan belátást követve, nem csinált aratási sztrájkokat. Egyes helyeken megtörtént ugyan, hogy a szakmányosok, látván a silány gabonát, kiállottak a munkából s a gazdát bajba sodorták, de ezek az esetek csak szórványosan fordultak elő. Általában az aratás elég simán folyt le, s ebben a jelenségben értékes tanulság rejlik.

A haladópárt sajtóközegei csak úgy okádták a jelenlegi kormányra a szemrehányó gyalázásokat a miatt, hogy az általános választói jog megalkotásának halogatásával felszította a népben az elégedetlenséget, a jogos keserűséget, mely

most, mint aratási sztrájk elemi erővel fog kitörni s következményeiben kiszámíthatatlan katasztrófa elé viszi az országot. Kisült immár, hogy a haladóknak ez a célzatossággal terjesztett híresztelése épp oly szemenszedett valótlan, mint a többi, melylyel a jelenlegi kormány ellen harcolnak.

Szó sem lehet róla, hogy kormányunknak eddig folytatott politikája a népben keserűséget keltett volna, ellenkezőleg megnyugtatólag hatott a kedélyekre, a néptömegeket a törvényes rend tiszteletéhez vissza terelte. De meg kell vallanunk, hogy ezt az eredményt a kormány az eddig létesített szociális alkotásokon kívül főképp az által érte el, hogy a faluról-falura járó izgatók aknamunkája elé gátakat vetett, számos munkásszervezetet pedig, melyekben törvénytelen cselekedetek végrehajtására gyúanyagot halmoztak össze, feloszlattott.

Főképp a kormánynak ez az eljárása eredményezte azt, hogy az aratási sztrájkok elmaradtak, s ebből a társadalom és a törvényhozás is azt a fontos tanulságot vonhatja le, hogy nálunk a szociális forrongást nem a munkásviszonyok mostohasága okozza, hanem első sorban az izgatók élesztik annak tüzet, egyesek épp úgy, mint egész szervezetek. Ezzel nem akar-

juk mondani, hogy a munkásviszonyokban egyáltalában nincs orvoslásra szoruló baj, de sőt van ott ilyen akármennyi, csak rá akarunk mutatni arra, hogy az izgatók munkája nélkül, józanságra hajlandó népünk át nem lépné bajainak orvoslásánál azokat a határokat, melyeket úgy a saját, mint más osztályoknak az érdekei is eléje szabnak.

De bármily megnyugvással töltheti el a lefolyt aratási idénynek ez a tapasztalata gazdaközönségünket, előre látható, hogy nehéz gondok gyűlnek majd össze a feje felett, melyeknek fellegei már most is mutatkoznak.

A gyenge termésért a magasabb gabonaárak nem nyújtanak megfelelő kárpótlást a gazdáknak. Évtizedes tapasztalatból tudjuk, hogy a gazdákra nézve jobb alternatíva a sok gabona és alacsonyabb ár, mint megfordítva. Meg fog tehát nehezülni gazdáinknál a birtok fentartásának gondja, a magas munka- és cselédbérek mellett talán még olyan gazdasági kiadások is lesznek, melyek jó termés idején fel nem merülnek. Nem egy helyen tarkarmányt, szalmát, s talán vetésre való, vagy illetményes gabonát is fog kelleni vásárolniok.

Most már hogyan viselje el birtokos osztályunk ezeket a terheket, hogyan

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCÁJA.

Mit beszélnek a ciprusok?

dr. Tóth János emlékezete.

III.

A Pazmaneumban. — Zománc az ékszeren. — Szellemi életének kialakulása. — Theologiai készsége. — Az elefánti adminisztrátor. — Barátkozása az urakkal. — Egy nyilatkozat Máriacellben. — A bécsi Augustineum. — Életének arany korszaka. — Első irodalmi műve.

A legtöbb magyarországi egyházmegyének alapítványos, vagy más jogcímen keletkezett helyei vannak a bécsi Pazmaneumban.

Ezen helyek egyikére került 1875-ben Tóth János, mint a nyitrai egyházmegye növendéke. A bécsi Pazmaneum Ausztriának leghíresebb papnevelőintézete. Ausztriának mondjuk, de csak helyrajzi fekvéseért, mert máskülönben magyar intézet az, a szó szigorú értelmében. Ujabb időben a hirneves intézet magyar jellege nem csak az alapítás tényében, előljáróinak és növendékeinek származásában, hanem a nevelés szellemében is erőteljesen domborodik ki.

A ki ismeri ennek az intézetnek multját, a mint ez az utóbbi három-négy évtized alatt szemünk előtt kibontakozik, az tisztában lehet azzal,

hogy a Pazmaneum azt a hirnevet, melynek Ausztriában és nálunk is örvend, egyedül csak növendékei tehetségének és szorgalmának köszönheti. A pazmaniták a bécsi egyetem theologiai karának elsőrangú hallgatói, a kikkel nagyszámú osztrák társaik semminő tekintetben nem versenyezhetnek.

Abban az időben jeles férfiak állottak az intézet élén. A nagyműveltségű Sujánszky Antal volt a rektor, Lollok József, a későbbi prelátskanonok, jelenleg lazarista atya a lelkiigazgatói tisztet költötte be, Malij István, a képzett bibliikus és orientalista a vicerectori teendőket látta el.

Tóth Jánosra főképp Lollok gyakorolt nagy befolyást, példászerű papi életével, okos buzgóságával, egyházas szellemtől áthatott működésével. Valamint a jó zománc, ha kiméletesen bánunk vele, évszázadokig eltart, s ellenáll az enyészetnek, akárcsak maga a nemes érc, melyet ékesít, úgy a jól megalapozott lelki műveltség megmarad a lélek birtokában, s annak csorbíthatatlan díszét képezi. De kiméletesen kell bánni vele, ápolni kell lelkiismeretes gondnal, mert ha kitesszük az élet durva hatásainak, lekopik a lélekről, mint a megpattogott zománc.

A nyitrai egyházmegyének fogékony lelkű pazmanitája, megőrizte lelkének zománcát az élet-

hatások durvaságától. Az eszményi celokat, melyekre lelkiigazgatója rámutatott, nem csak ártette, hanem meg is kedvelte, s ezt a szeretetet, mely később lelkesedéssé fokozódott nála, soha semmiféle más törekvésnek fel nem áldozta.

Szellemi élete, a hivatásszerű tanulmányokon kívül, főképp két irányban kezdett kialakulni. A császári szekváros az ő nagyszerű világirodalmi tárllataival a művelt nemzetek remekíróira irányította figyelmét, míg az egyetemi tanrendszer sokoldalúsága a nyelvek iránti szeretetet ébresztette fel benne. Ekkor kezdett szabad óráiban foglalkozni a magyar és német klasszikusokkal, s neki feküdt a világnyelvek tanulásának, mely téren páratlan eredményt ért el.

Goethe és Schiller művei mellett nem sokára az asztalára került Chataubriand, Bossuet, Schakspere, Don Quijotte, az angol, francia, spanyol nyelveket egyszerre tanulta. Hat hiszen tanultak mások is társai közül, de ő, ha egy nyelvbe belefogott, azt el is sajátította. Erre olyan vele született talentuma volt, melyet sem szorgalom, sem kedv soha nem pótolhatott volna.

Társai szerették és évődtek vele, a fiatalabb növendékek pedig becsülték őt tudása és leereszkedéseért. A pazmaneumnak ő volt a legnépszerűbb növendéke. Eleme volt a tréfa, a humor és

kerülje ki az őt fenyegető válságot? A terhek apasztására gondolni sem lehet, sem a cseléd, sem a napszámos nem enged az ő kialakított béréből, az államtól pedig nagyobb mérvű kedvezményekre nem igen lehet számítani, mert kedvezményeket lehet adni egyes vidékeknek, de az egész országot a közterhek alól jelentékenyebb mérvben mentesíteni, olyan vállalkozás lenne, mely állampénztárunk egyensúlyát szükségképpen meggingatná.

Ilyen körülmények között nincs más hátra, mint hogy a gazdák a *terménypiac helyzetét és viszonyait* okos számítással a saját hasznukra kizsákmányolják. Drága a gabona, de tavaszkor még drágább lesz. A ki tehát nem kénytelen most eladó gabonájának egész készletét a piacra vinni, az várjon vele tavaszig, a mikor reálisan számító börze spekulánsok jövedelméért, a mai árak 3—4 koronával is emelkedni fognak.

Nagy ára lesz tavaszkor a takarmánynak is, jól járnak tehát, a kik a nélkülözhető takarmány mennyiségét arra az időre tartogatják eladási célból. De talán még jobban járnak és okosabban cselekszenek, a kik az ezévi termésből egy szál szénát és szalmát sem adnak el, hanem minél több marhát nevelnek, mely előre láthatólag még drágább lesz, mint volt eddigéig. A magyar gazda már évek óta a marhatenyésztés gazdasági ágában értékesítheti legjobban az ő takarmányát, haványozott fokban lesz ez lehetséges a közel jövőben, különösen a jelen és a következő évben.

A húsfogyasztó közönségre nézve ez nem vigasztaló, de a gazdák a húspiac drágasága által nem kis mértékben kárpótolhatják magukat a termés gyengeiségeért.

Olcsó lesz minden valószínűség szerint a tengeri, olcsók lesznek a többi kapás és kerti növények. A gazda ezekből nem igen fog pénzeltetni, de ha ser-

tést hizlal, lehetőleg nagyszámú baromfit nevel, tejgazdaságát növeli, akkor a termésnek ezen részéből szép haszonra tehet szert.

Ügyszólván biztosra vehetjük, hogy a cukorgyárak le fogják szorítani a répa árát, a szerződésileg biztosított területek termésének átvételénél pedig — a terméskilátások mai konjunktúrái között, — nagy levonásokat fognak tenni. Ezzel szemben megnyugtató lehet a gazdákra nézve a védővám (surtaxe) behozatala, mely most már nem csak a papíron lesz meg, hanem a valóságban is, s Ausztriának a termését távol fogja tartani határainktól. Ez azután cukorgyárainkat a répa termelőkkel szemben méltányosabb eljárásra fogja kényszeríteni.

Szóval, ha gyenge is a termés, nincs oka a gazdaközönségnek a desperációra. Csak kövesse okosan és kitartóan a közmondást: Segítség magadon és az Isten is megsegít!

Textilipari bank Budapest híre szerint legközelebb 20—30 millió korona alaptőkével textilipari bank fog létesülni. A pénz legnagyobb részét külföldről hozzák és az új bank több szövőipari vállalatot fog létesíteni. Beavatott pénzügyi körökben beszélnek, hogy ez a pénzeszoport szolgáltatná a pénzt Goldberger Sámueléknak és a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknak, a kik mint köztudomású magyar nyelvű szövőipari vállalatok alapítására készülődnek. Goldberger Nyitra is megfordult s mindez ideig annyiban van összekötetése a várossal, a mennyiben szeptemberig függőben tartja elhatározását a tervezett textil gyárra vonatkozólag és csak akkor fogja nagykegyesen értesíteni a várost, vajjon kielégítik-e őt a kilátásba helyezett kedvezmények, vagy sem? Ha csakugyan igaz a textilipari bank alapítására vonatkozó fentebbi hír, akkor jól teszi Nyitra város, ha nem siet a bőkezű kedvezmények megajánlásával, mert ha a Goldberger-firma idegen pénzzel akar dolgozni, akkor tulajdonképpen csak közvetítői szerepet játszik az egész vállalkozásban s ez esetben nagyon természetes, hogy jó magasra taksálja a közvetítői hasznát, melyet zsebre akar vágni. Keresse a város az egyenes és közvetlen összeköttetést a

szóban forgó pénzeszoporttal, ha ilyen tényleg létesül. Jó lesz tehát figyelő álláspontra helyezkedni.

Végrehajtás küszöbén.

Ismeretes a lapok révén az az utasítás, melyet gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter a nem állami elemi iskolák jogviszonyairól és a községi és hitfelekezeti néptanítók járandóságáról szóló 1907. évi XXVII. t. c. végrehajtása tárgyában a törvényhatósági közigazgatási bizottságok számára kiadott.

Az utasítás során a miniszter rámutat arra a három előnyre, mely az új törvény rendelkezései folytán a nem állami tanítói karra hármaslik. Ezek: a tanítói javadalmozás javítása, a tanítói állás jogi helyzetének rendezése, a tanítói illetmények rendszeres kiszolgáltatásának biztosítása.

Ezen előnyökért a törvény a tanítói kartól sem nagyobb hazafiságot, sem pontosabb kötelességteljesítést nem követelhet és nem is követel. Minden tanítónak kötelessége hazafias szellemben működni, tanítói hivatását teljes odaadással betölteni, akár kap az államtól segínyt, akár nem. Katholikus tanítóinkat e tekintetben senki sem multhatja felül, az ő működésük a hazaszeretetre való nevelésben mindig annál eredményesebb volt, minél jobban tudták tanítványaik lelkét átalakítani a rendelkezésükre álló valláserkölcsök alkalmazásával.

Csak természetes ennélfogva, ha az ő eskütételük, melyet az új törvény előír, mindenütt a legünnepelesebb formák között megy végbe. Szent esküvel megerősített ígéretet tesznek arra, a mi már eddig is szívük lelkes szeretetének állandó tárgya volt. Olyanforma aktus ez, mint a minőt tesz a szülő, midőn ünnepiesen, Isten nevére való hivatkozással igéri, hogy lelkiismeretes gondját fogja viselni gyermekének. Nem a gyermek miatt történik ez az ünnepies ígéret, nem a nevelési célok jobb biztosítása miatt, hanem a világ kedvéért, hogy az a szülői szeretet szándékairól ilyen nyomatékos kifejezés által tudomást vegyen.

Tanítóinknak semmi okuk sincs félni attól a szigorú ellenőrzéstől, melynek módját és szabályait a kiadott miniszteri utasítás megállapítja. Csak gyakorolják a közigazgatási bizottságok az ellenőrzés jogát a legteljesebb szigorral, tanítóink működésére nézve ez csak üdvös lehet, mert minél többet törődik az iskolával a hatóság, egy igazságos és méltányos törvény alapján, annál könnyebb a tanító dolga.

szellem dolgában nem volt nálánál külön, mint theologus pedig becsülettel állta meg helyét kiváló társai között.

Még ugyanabban az évben, 1879-ben felszenteltetvén, segédlelkésznek küldetett Szekácsban, innét Kovarcra, esperes-kerületi kaplannak, s mint ilyen a halálozás folytán megüresedett felső-efelanti plebániára adminisztrátornak. Ez utóbbi helyen gazdaságát edes atyja, háztartását pedig állandóan nála lakó édesanyja vezette.

Ekkor szünnnek meg a szegénysorsú család nélkülözései. A gazdaság az értelmes és tapasztalt öreg gazda keze alatt jól jövedelmezett a különben gyengén javadalmozott plebánián, s a mellett a háztartás egyszerű és olcsó volt. Az ekkép szépen meggyarapodott jövedelmet a fiatal adminisztrátor családjának felsegítésére fordította.

A felső efelanti birtokosokkal a legbarátságosabb viszonyban volt. Mint házuk gyakori vendége, csodálkozásra ragadta őket nagy képzettségével, bizalmat gerjesztett bennök személye iránt nyíltszívű, becsületes jellemével. Személyes barátság fűzte őt valamennyihez, s ennek emléke évek és évtizedek múltán sem mosódhatott el. Más ember ilyen helyzetet mulatozásra szokott kihasználni, a mire az előkelő és vendégszerető házakban bőven kínálkozott alkalom, az ifjú efelanti

adminisztrátor azonban másfelé nézett, ő barátainak a gondolkodását igyekezett irányítani. Ezen cél érdekében érvényesítette azt az egész szeretetet, melylyel környezték.

Az efelanti birtokosok azóta sokszor változtak, jöttek és mentek. Egyikkel azok közül, a kik Tóth János idejében ott laktak, 1890-ben Máriacellenben találkoztunk. A bemutatkozás után az illető birtokos, a ki akkor már nem lakott Elefánton, az ő volt adminisztrátora után tudakozódott. Mikor megadtuk neki a felvilágosítást, az illető úr, a ki közismeretes volt arról, hogy vallási dolgokban frivol nézeteknek hódol, magasztaló dicsérettel szólott kollégánkról, s hosszú beszélgetés után megjegyezte: „Lássa uram, hogy én most családommal ezen a kegyhelyen vagyok, azt is Tóth úrnak köszönhetem. Soha sem hittem volna, hogy én bennem valaha még vallásos hajlam is fog támadni“.

Az efelanti adminisztrációnak a plebánia betöltése vetett véget, a volt adminisztrátort püspöke a bécsi Augustineumba küldte, hogy ott a theologiai szigorlatokra való előkészületet, melyek közül egyet még pazmanita korában letett, folytassa s azután mint kész ember kerüljön vissza az egyházmegyébe.

Itt kezdődik most Tóth János életének

a jó kedv. S a mint maga csinálta a jó és ártatlan tréfát, úgy tudta azt másoktól eltérni, de többnyire pórul járt az, a ki őt a komikumban kikezdte. Egy-egy ötletes, olykor csúfos megjegyzéssel tromfolta le élcelődő társait, s a gúnynak feléje röptett nyilairól hahótát keltő elmésséggel törte le az élt.

Nem volt elmélyedő szellem, nem volt rátermettsége szakképzettségre. Nem is próbálkozott meg soha azzal a feladattal, hogy szaktudóssá képezze ki magát. Egyetemesség az ismeretek terén, sokat tudni, érteni, a nélkül, hogy az ember az alapoknál hosszasan búvárkodnék, ez volt az ő tanulási ideálja.

Igy érthető meg, hogy mint egyetemi tanuló a theológiában nem csak nem vezetett, hanem még az elsők közé sem küzdhetette fel magát. Ennek az értékelésénél azonban nem szabad felednünk, hogy nem középszerűségekkel, hanem számos kitűnő talentummal kellett versenyeznie. Mindazonáltal theologiai ismeretei is széles körűek voltak és irodalmi színvonalon állók.

Ha röviden akarjuk őt, mint végzett pazmanitát jellemezni, azt mondhatjuk, hogy azok között, a kik 1879-ben hagyták el az intézetet, egyetemes képzettségre, nyelvtudásra és irodalmi látó körre nézve Tóth János volt az első, papi

A közigazgatásnak szóló utasítással egyidejűleg jelent meg a miniszter körirata, melyet az ország egyházi főhatóságaihoz intézett. Ebben a miniszter hangsúlyozza, hogy az új törvénynek nem az a célja, hogy az a jogosult befolyás, melyet a hitfelekezetek az általuk fentartott iskolák működésére, főleg a *vallásrökösi hatáskör* biztosítására gyakorolnak, csökkentessék, vagy korlátozassék.

Biztosítja továbbá a körirat az egyházi főhatóságokat arról, hogy a kormány méltányolni fogja az átmenet nehézségeit, a mint azokat maga a törvény is számba veszi. Hathatós támogatást kér végre abban az irányban, hogy az iskolában és az iskola révén a hazához való ragaszkodás felebresztessék és szünet nélkül erősbítsék és hogy a nemzeti egység szükségszerű folyamán a *magyar nyelv* a haza minden polgára által *elsajdítathatóvá* tétessék.

Bizonyos, hogy a mi a katolikus egyházat illeti, az a kormánynak, illetőleg az államnak a kért támogatást a legnagyobb készséggel fogja megadni. Ezt a mi egyházunk nem csak hazafias, hanem *lelképásztori* kötelességnek is tekinti. Hiszen a katolikus lelképásztorokodás, az ő legbensőbb természeténél fogva a hívek minden érdekére kiterjeszkedik, melylyel ideiglenes jólétüket és örök üdvüket elő lehet mozdítani.

S van-e józan eszű ember, a ki tagadhatná, hogy a magyar nyelv elsajdítása, a mi különben állampolgári kötelesség is, idegen nyelvű honfirtásainkra nézve jótétemény számba menő rendkívüli előny, jólétüknek egyik nagy fontosságú eszköze?

Az új törvény végrehajtása küszöbén, az egyházunk és hazánk szempontjából egyaránt üdvös eredmények elé, reményteljes szemmel nézünk.

Üzleti elvek.

2. Az alku.

Az alku kétélű fegyver, mely azonban a legtöbb esetben a fogyasztó érdekeit sérti, a mit bizonyít az üzleti élet gyakorlata.

Igazságos, vagy legalább méltányos-e az, hogy X. egy kalapért, melynek ára 9 kor., 11 koronát fizet; Y. pedig, mert ügyesebb, kitar-tóbb vagy merészebb volt az alkudozásban, mint X., csak 8 koronát fizetett ugyanolyan kalapért. Az egyik esetben a kereskedő joga-talanul 2 koronával több hasznot vett vásárlójától, a másik esetben pedig a vevő 1 koronával rövidítette meg a kereskedő jogos keresetét. A kereskedő tudatában annak, hogy áruinak eladásánál a vásárló minél többet

lealkudni törekszik, szintén jóval magasabb árt szab meg, hogy minél többet engedhessen.

Mondjuk pld. hogy egy kereskedő egy vég vászonért 50 koronát kér, holott azt legvégső árban 30 koronáért adhatná el. — A vevő megkezdi az alkudozást, a mi esetleg egy órát vesz igénybe, mialatt a kereskedő vagy tizszer adja becsületszavát s megesküszik az egész családjá boldogságára is, hogy azt a vásznat 45 koronán alul nem adhatja, mert különben ráfizetne; a vevő má elakarja hagyni az üzletet, a kereskedő azonban nem resteli a vásárlót még az utcáról is visszahozni s akkor azután végre sikerül mindenféle frázisokkal az alkut megkötni s a vásznat 40 koronáért eladni. Persze a vevő azután büszkén mutatja ösmerőseinek, hogy mily olesón vásárolt, hiszen 10 koronát alkudott le a vászon árából. Az a szerencsétlen vásárló az ő ismerőseivel egyetemben azonban nem is gyanítja, hogy ugyanolyan vásznat a *szabott-áru üzletben* minden alku, minden kellemetlen szóváltás és minden idővesztés nélkül 30 koronáért vehette volna meg. — Ellenben ha *ugyanaz* a vevő a szabottáru üzletbe térne be, hogy ezt a vásznat megvegye, a kereskedő azonban hivatkozva arra, hogy szabott árai vannak, nem engedne az árból, a vevő fel kelne s kijelentené, hogy „e boltban nem lehet vásárolni, nagyon drága, mert nem enged az árból semmit sem.” És ime így cselekednek az intelligens fogyasztók ezrei!

Képzeltető, hogy milyen viszonyok uralkodnak, a tudatlan, alsóbb néposztályok kö-reiben. Nem esoda, ha ily állapotok, gombamódra szaporították az insolid kereskedők számát. A szorgos figyelmet különösen még a házalók, utazó-ügynökök, továbbá a partie és maradékáru üzletek üzemeltetőire kell irányítani, a kik és a melyek éppen az alkudozás segélyével esapják be legkönnyebben a hiszékeny vásárló közönséget.

Azon számos eset közül, melyekről csak én magam tudok, csupán egyet fogok elmondani.

Egy gazdag asszonyhoz beállt egy házaló s előadja, hogy tönkre ment szőnyegkereskedő, 7 gyermek atyja; felesége halálosan beteg, s így kénytelen a még meglévő igen finom keleti szőnyegeit potom áron eladni. Végre egy szőnyegben állapodnak meg, melynek állítólag 600 korona az ára, de a szorongatott ember hajlandó most 400 koronáért túladni rajta; az alkudozásnak se vége, se hossza; a házaló a szőnyeget ötször elviszi és ismét vissza hozza s végre 200 koronában megállapodva, sikerül a vásár.

Önagysága nagyban eldiesekszik az olesó vásárral, de nem sokáig. Egy hét múlva nagy társaság gyűl össze házában, egy régi barát-nője is érkezik meg a vidékről. Persze az első társalgási téma: az olesó szőnyeg. A vidéki barát-nő csak ámulva-bámulva hallgatja az olesó szőnyeg történetét, de az utolsó akkordot ő ejti el: kijelentvén az egész társaság, no

meg a háziasszony legnagyobb meglepetésére, hogy ugyanazon szőnyeget a Kunz cégnél (szabott áru üzlet) 50, mond ötven koronáért vette meg.

Tanulság ez esetből is az, hogy legjobb szolid alapon vezetett üzletből szükségleteinket beszerezni. — Az ugynevezett partieáru, maradék és különféle címek alatt végeladást rendező üzletek humbugja szintén mesés. — Összevásárolnak mindenféle selejtes, hibás, gyártásban nem sikerült egész vég árukat, azokat feldarabolják így gyártván nagyban a maradékokat.

Az áru és a papiros igen türelmes lévén, öt-hatszor árukat irnak reá s mint maradékot azután „félárban” sőt „azon alul is” adogatják el a lépre menő vásárló közönségnek. Pedig ugyanazon cikkeket, de kifogástalan minőségben és még sok esetben olesóbban is, meg lehetne venni a szolid üzletben is.

Nem esoda, ha a hiszékeny közönség támogatásával ilyen üzletemberek prosperálhatnak; ellenben a tisztességes kereskedőknek küzdeniök kell a mindennapi létért. Mert utóbbiak híven teljesítik kötelességeiket. Leróják nagy adójukat az állam, a község és még a szenvedő társadalommal szemben is. Kockázattal, fáradsággal, áldozattal pártolják a hazai ipartermékeket. Nyitott üzlettel, nagy raktárral, terhes üzletbért teljesítvén, ember-séges javadalmazást adván alkalmazottainak, állnak szolgálatára a fogyasztó közönségnek.

Amazok akármilyen zeg-zugban meghúzza, minden különösebb üzleti költségtől megkímélve, kibujja az igazságos adózás alul is, úzik jövedelmező mesterségüket.

Ilyen egyenlőtlen küzdelem-versenyben társadalmunk jobbjai közül sokan, de sokan közönyösen nézik a szolid kereskedők vergődését, sőt horribile dictu, támogatják a kereskedelem salakját.

S ezek után még kérdjük, hogy miért vonakodnak jobb és előkelőbb családjaink sarjai a kereskedelmi pályára lépni? Mert mindenki látja, hogy e pályán tisztességgel, becsülettel működni felette nehéz és háládatlan élethivatás, mely hozzá még, társadalmunk kiskorú közigazdasági felfogása folytán, leki-csinylésben is bőven részesül.

Hogy az alkudozás a fogyasztók érdekét nem szolgálja, azt minden tapasztalt kereskedő tudja. — Erre vonatkozólag ismét egy gyakorlati példát kell felhoznom. Volt Budapesten egy kalapkereskedő ismerősöm, kinek boltjában gyakran megfordultam s a nagy alkudozások hallatára, — némely vevő 4-5-ször jött vissza s még alku közben összetűzött is a kereskedővel, — azt a tanácsot adtam neki, hogy vezesse be a szabott árukat. — Ő erről mit sem akart hallani s megígérte, hogy ha majd ideje lesz, meg fogja magyarázni, miért nem követi tanácsomat.

Egy esős napon, beállítottam hozzá, mire ő előadta nézetét. — Elsőnek megemlítette,

aranykora. A bécsi Augustineum több tekintetben ideális hely. A ki a theológiában alaposan kiakarja magát képezni, a lehető legkedvezőbb szellemi és anyagi körülmények között, a ki egy kellemes világvárost óhajt megismerni, a ki a hitéletnek lélekemelő példáit akarja látni, az istenisztelet fényében és pompájában, remek templomok ékességeiben vágyik gyönyörködni, az a bécsi Augustineumnál jobb helyre nem kerülhet.

Hát még mennyivel emelkedhetik ennek a helynek bece egy olyan ember szemében, a kit ellenállhatatlan ösztön sarkal arra, hogy mindig valami újat lásson, tapasztaljon, előkelő és befolyásos körökkel érintkezzék, tudományos hajlamainak úgyszólván minden megszorítást kizáró, teljes szabadsággal élhessen.

Az intézet bevett szokása szerint egy iskolai év folyama alatt egy-egy tantárgyból kell a növendékeknek szigorlatot tenniök. Ez mindenkire nézve minden erőfeszítés nélkül végezhető munka, azoknak pedig, a kik növendékpap korukban a bécsi egyetemet hallgatták, játszi könnyűségű feladat.

Ezek a körülmények együttvéve mind olyanok voltak, melyek Tóth Jánosra nézve az Augustineumot magas fokban kívánatos és kelle-messé tették. Magában az intézetben megismer-

kedhetett fiatal papokkal, jobbára igen kiválókkal a két államterület minden részéből. Minthogy az intézet növendékei előkelő intézetek és házak kápolnáiban misézni szoktak, ezen a révén alkalmuk nyílik érintkezni számos arisztokrata családdal, s az ilyen érintkezésnek a szálait senki sem tudta oly ügyesen meglelni, és tudomány-szomjának a kielégítésére felhasználni, mint Tóth János.

Ismerte az Esterházy, Schönburg, Lichtenstein, Thun családok tagjait, s tőlük tudomást szerzett könyvtári és művészeti ritkaságokról, társadalmi, politikai és zszurnalisztikai kérdések állásáról. Valóságos szenvedélylyel vásárolta a leghíresebb szerzők műveit, s ebben csak anyagi eszközeinek korlátoltsága szabott határt hajlamainak. Szép jövedelemmel rendelkezett, de mi volt ez a könyvkereskedők és antiquáriusok boltjait bűvő fiatal papnak! Meg azután időközben megözvegült édes anyjáról sem feledkezhetett meg, annak is kellett havonként tetemesebb összeget küldeni.

Az összevásárolt könyvekben kedve szerint búvárkodhatott, volt rá ideje bőven. Legnagyobb élvezetet mégis a világlapok olvasása szerzett neki. Olvasta a német Germaniát, az angol Timest, a francia Temps-t, olvasott lengyel, orosz, olasz lapokat, s az így szerzett ismeretkincsével bemu-

tatkozott már akkor a magyar közönségnek a Magyar Állam és a Magyar Korona hasábjain.

Ebbe az időbe esik angolból átültetett, híressé vált irodalmi terméke, Newmann biboros Callistája, mely a legelőkelőbb irodalmi körök figyelmét hívta fel az ügyesen fordító fiatal papra.

Hirlapi közleményeiben nagy előszeretettel foglalkozott a közérdekű világeseményekkel. Nevezetes politikai alakulások, híres személyek beszédei, utazásai, nagy városok társadalmi élete, rendőri, jótékonyági, kulturális viszonyai mindig a legelőkelőbb ragadták meg figyelmét.

A lapok szerkesztői nyíltan bevallották, hogy bécsi tudostójuk, a ki pedig csak akkor kezdte bontogatni szárnyait az újságírás terén, mindig érdekes tud lenni, s közleményei alaki szempontból is a jártas és gyakorlott zszurnaliszták szintáját érik el.

Az augustineumi munkálkodás ilykép kitűnő előiskolának bizonyult ahhoz a hirlapírói tevékenységhez, mely nem csak szerzőjének homloka köré font babért, hanem a katolikus sajtó tekintélyének gyarapításához is számottevő részben hozzájárult.

(Folyt. köv.)

hogyan néhány évvel ezelőtt ő is beakarta vezetni a szabott árakat, de egy hónap alatt kénytelen volt azokkal felhagyni. Ezen idő alatt ugyanis nem kevesebb, mint 30 vevője ment el s nem vásárolt, mert nem engedett egy krajcárt sem az árakból. Mindnyájan — egy hangnemre — azt mondták, hogy nagyon drága lett! — Holott éppen a szabott árak mellett olesóbban adott el, mint annak előtte, vagy utána, a mit a reá következő hónapban elért forgalom alapján készített statisztikával bizonyított. (Kérésre ezt nemrég beküldötte.) Az adatok ezek: Egy hónap alatt eladott pld. a szabott ár szerint megállapított 6 koronás kalapból 3 darabot 9 koronával, 1 darabot 8:50 koronáért, 4 darabot 8 koronával, 43 db. 7 kor., 30 db. 6 kor. és 13 db. 5 koronával. Vagyis 94 db. 6 koronás kalapért 564 korona helyett, 593:50 koronát vett be alkudozás révén; a többi fajtánál hasonló eredmény mutatkozott, úgy hogy abban a hónapban, amikor már a szabott árak szüneteltek, 300 korona volt a többbevétel.

A fenti adatokból kiviláglik, hogy csak 13 kalapvásárló vette olesóbban a rendes árnál a kalapot s azt is csak egy koronával, míg 30-an a rendes árt, a nagy többség, 51-en azonban az értéket túlfizették. Ezek a túlfizetések részben a kereskedő hasznát — s mondhatni nem jogosat — gyarapították és részben a 13 ösmeretlen fogyasztónak 13 koronát juttattak. A ki ezt a esere-forgalmi viszonyt helyesli, s magát az alkudozásban elég ügyesnek érzi, az csak vásároljon továbbra is nem szabottárú üzletekben, legalább mindjárt lutrit is játszik, de nem a kereskedő, hanem a saját rovására vagy előnyére, egy másik fogyasztóval szemben.

Verebély Géza.

Levelezés.

Kiszucaujhely, 1907. július 30.

Tisztelt Szerkesztő Úr!

Három évvel ezelőtt, 1904. aug. 16-án óriási tűzvész pusztított Kiszucaujhelyen, egy pár ház kivételével elpusztult az egész városka, mely körülbelül 2000 lakost számlál. A népek mondhatnók mindene elpusztult, a házaknak csupán puszta falai maradtak meg, elégett a ruhanemű, a pusztító tűzvész martaléka lettek az élelmi szerek, úgy, hogy midőn a közhadsereg legénysege látta e borzasztó nyomort, saját katoná profuntjából 2500 drb kenyeret bocsátott az éhező lakosság kiségitésére, adtak több száz doboz hús konzervet is, s ezt a nemeslelkű példát a később kivezényelt honvédség is utánozta.

A borzasztó tűzben elpusztult a városka szép temploma, a berendezése és felszerelése is mind elégett, megmaradt csupán a négy fal, mely jelezte az egykor szép templom helyét. A község buzgó esp. plébánosa *Szida Kálmán*, fáradságot nem ismerve bejárta az országot, kéréseivel elhalmozta ismerőseit, és sikerült neki sok utánjárás után 60 ezer koronát összegyűjteni és fölépítette a templomot, melynek ünnepélyes felszentelése július 28-án nagy fényvel és díszes ünnepek között folyt le.

A szertartást *Dr. Batthyány Vilmos gróf*, koadjutor püspök úr végezte, aki szombaton, múlt hó 27-én Jeszenszky Alajos, Mihálik József, Kutvaszer István kanonokok, Belák József, vicedirector, Dr. Cserenyey István theol. tanár és Skrabik Endre püspöki szertartó kíséretében érkezett városunkba. A város fel volt lobogóva, az állomáson a község előjárósága fogadta, Cselkó Jenő főszolgabíró pedig üdvözlő beszédet mondott. A plébánia előtt a Mária lányok és az iskolás gyermekek várták a püspököt, a kit a plébánián *Szida Kálmán* plébános fogadott.

A felszentelési szertartás vasárnap reggel 7 órakor kezdődött, s délelőtti 11-ig tartott. A míg a ténykedő püspök a templomban a szertartást végezte, az alatt a templomon kívül *dr. Ernszt Sándor* orsz. képviselő szent beszédet mondott az ezrekre menő népek, mely az ünnepre a távolabbi vidékről is sereggestül jött be. Szent beszédek tartottak még *dr. Kmettykó Károly* s.

lelkész és *Prikaszky Mauszuetus* zsolnai szent-Ferencrendi házfőnök.

Az ünnepi szt. mise után a celebráló püspök úr két szép zászlót adott meg, s ennél a ténykedésnél két kiszucaujhelyi polgárosszony, *Vondracsek Gyuláné* és *Blazsek Istvánné* töltötték be a zászlóanyai tisztet.

Délben 50 terítékű ebéd volt a plébánián, a melyen résztvett *Smialovszky Valér*, trencsényi főispán, *dr. Gyuriss Emil* orsz. képviselő, a járási és uradalmi tisztviselők és sokan a papság köréből. Ebéd alatt a házi úr a püspök urat és a kegyuraságot köszöntötte fel, az uradalom tisztviselője pedig *Smialovszky Valér* főispánra e nelt poharat. A templomi ajtatosságot delután vécsernye fejezte be, mely után az ezernyi ezer nép lassankint szétoszlott.

Az új templom orgonáját *Mozsny Vince* ismert nevű pozsonyi orgonagyáros készítette, a ki ezzel a készítményével is tökéletes művet alkotott. Az orgona szerkezetét a különben nedves templom cseppet sem befolyásolja, az intonáció gyors, az összhangzás tiszta, a hangok erőteljesek. Itt megemlítjük, hogy a teljesen megbízható gyárosnál mindig 1—2 kész orgona is kapható.

A szép templom most már keszen áll, külsőleg igen jó benyomást tesz, belseje még nincs teljesen berendezve, de akinek a buzgósa 3 éven belül valóban Jeruzsálem ledöntött falait ily szépen helyrehozta, annak ernyedetlen fáradozása a belsejét is olyanná fogja tenni, hogy e templom egyike lesz a felvidék legszebb templomainak. Adja Isten! *Egy jelenvolt.*

Ujdonságok.

Siremléket

dr. Tóth Jánosnak!

Ha a részvéthez társul szegődik a szeretet, akkor az emberi szív kegyelete mindig emlékezetes munkát végez.

A részvét a földön jár zarándokbottal s útja a temetők és sírok felé vezet. A szeretet az ő égi szárnyain leereszkedik ehhez a gyászruhás zarándokhoz, s erőt önt belé, hogy fájdalmát ére-, vagy márványműben megörökíthesse. A szeretet az örökkévalóság levegőjében él, nem esoda tehát, ha meg akar örökíteni mindent, a mit áthatott.

Dr. Tóth János sirja fölé is a részvéttel párosult szeretet állít emlékművet, mely gránitból lesz, hogy tartósságával az örökkévalóságot jelképezze.

Gyűjtésünk már — hála Istennek és a nemes adakozók bőkezűségének — szépen közeledik ahhoz a célpont-hoz, melynél kegyeletes tervünket megvalósíthatjuk.

Az emlékmű arányait — ezt válasszunk képen mondjuk sok oldalról hozánk intézett kérdésre — állapítsa meg ugyanaz az a szeretetteljes részvét, mely ennek a mozgalomnak vezető eleme, s mely egyedül lehet hivatott, a további gyűjtés eredményére befolyást gyakorolni.

A múlt heti gyűjtés eredménye ez:

Verebély Géza	K.	5	N. N. esp.-plebános	K.	5
Szurmay József	K.	5	dr. Pivinger Emil	K.	2

Freissberger Viktor	K.	2	Braunsteiner Mihály	K.	2
Dokupil Gusztáv	10	Lóskay G. és neje	20		
Pfeiffer Miklós	10	Ronchetti Józsefné	10		
Mihályfy János	2	Kardoss József	5		
Janecz József	10	Nemet István	10		
dr. Machovics Gyula	20	Kubiss Jeromos	5		
Hayek Vince	10	Klein Antal	5		
Jánoky-Madocsányi Gyula	20	Turczér Juliska	3		
		Benyák József	10		
Koerner József	5	Racsokovics István	2		
Bielik Imre	30	Lang Antal	1		
Haverla József	2	Simkó Julián	1		
Simkó Károly	5	dr. Tóth Károly	10		
Czvinecek Endre	5	Bresztyenszky J.	3		
Fülöpp László	10	Bartoss János	2		
Szülő Ernő	3	Vetzel Sándor	6		
N. N.	10	Kuliffay Antal	20		
id. Diera Ignác	3	Quapil Tivadar	10		
Krautmann István	5	Tóth Kálmán	6		
Rényi István	20	Drexler Ignác	5		
Puchovszky József	4	Turczek József	10		
Bihary Gyula	3	Skrábik Endre	5		
Zatkovics Károly	10	Blazsek Lajos	5		
Baross Károly	5	Nemcek Ferenc	50		
Imlauf Károly	5	Fellner Jakab	4		
Chmielovszky L.	3	Luzsicza Gyula	10		
Gyurinik Pál	10	Szpuszta István	20		
Jancsovics István	5	Micskó István	4		
Gábryel Sándor	5	Ucsnay István	10		
	242	+	261		
	=	503			

ezt hozzáadva a múlt számban kimutatott 1180 K-hoz, lesz főösszeg 1683 azaz *egyezerhatszáznyolcvanhárom* K.

Személyi hírek. *Dr. Csernoch János* orsz. képviselő, prelátus-kanonok f. hó 30-án Karlsbadból Esztergomba visszaérkezett. — *Mérey Lajos*, a nyitrai választókerület képviselője folyó hó 5-en több heti tartózkodásra családjával Balatonfüredre utazik.

Kinevezések. A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök *Vaczulik József*, privigyei adóhivatali gyakornokot ideiglenes minőségű adóhivatali tisztte nevezte ki. — A vallás és közoktatásügyi miniszter *Horváth Lajos* trencsényi áll. felsőbb leányiskolai h. tanárt a szegedi iskolához a IX. fizetési osztályba rendes tanárrá; *Hönigschmidt Bódog* trencsényi h. tanárt a IX. fizetési osztályba rendes tanárrá; *Sándor Stefánia* segédtanítónót a mezőtúri; *Szél Róza* s.-tanítónót a szabadkai, *Jancsurák Lujza* s. tanítónót pedig a soproni felsőbb leányiskolához a X. fizetési osztályba rendes tanítónókké kinevezte.

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Szétsényi Antal* nyitrai megyei segéd-tanfelügyelőt a hevesvármegyei tanfelügyelőséghez jelen minőségben áthelyezte.

Aranymise. *Ikrényi József* nagyszombati kanonok, volt nyitrai-korosi esperes-plebános folyó hó 27-en mutatta be aranymiséjét a máriacelli templom kegykápolnájában. A jubiléumnak, ki megelőzőleg nyolc napi lelkigyakorlatot tartott a kegyhelyen, *dr. Fellenbüchl Ferenc* nagyszombati főgimnáziumi tanár segédkezett. A korosi hívek képviseltették magukat, a nagyszombati káptalan s még számosan táviratilag üdvözölték a jubiléumot, kit *Kalcher Severin* bencés-apát a jubileumi ezüstéremmel tüntetett ki. Délben *Ikrényi kanonok* disztrakomát adott *Mária-Cellben* időző honfitársainak.

Hymen. *Zachara Pál*, szenici áll. polgári iskolai tanár július hó 29-én esküdtött örök hűséget a szenici plébániatemplomban *Brandl Annuska* urhölgynek, *Brandl Róbert* szenici állami polgári iskolai tanár leányának.

Előnév adományozás. A király *Kochanovszky Ede* főhadnagy, valamint törvényes utódainak régi magyar nemességük épségben tartása mellett a „Kochanovszky“ előnév használatához való jogát megerősítette.

Változások a kegyesrendiek körében. A kegyesrendiek tartományfőnöke *Szabó János* tatabányai főgimnáziumi tanárt a nyitrai házba, a helybeli főgimnáziumhoz, *Vidakovics Dániel* tanárt Trencsénből Máramarosszigetre, *Somogyi István* sátoraljaúj helyi tanárt Trencsénbe helyezte át. *Pfeiffer Antal* budapesti k.-r. tanárt pedig nyugalmába küldte Trencsénbe.

Halálozás. Nyese Endre nyitrai fodrász, folyó hó 3-án hosszabb betegeskedés után életének 29. évében Nyitrán elhunyt. Az elhunyt fiatal iparos városunk polgárságának egyik derék, törekvő tagja volt. Nyugodjék békében!

Uj gazdasági tudósító. A földművelésügyi miniszter Simonek Károly tisztartó nagybodoki lakost a nagytapolcsányi járásra nézve a gazdasági tudósítói tiszttel megbizta.

A vármegye közigazgatási bizottsága augusztus havi ülését 13-án d. e. 10 órakor a vármegyei székház nagytermében tartja.

Iskolatársak találkozója. 28 év előtt 9 fiatal pap hagyta el a nyitrai székesegyházat, ahol őket b. e. Roskoványi Ágoston püspök papokká szentelte. 27 esztendeig mind a 9 elt, a 28-ikban a halál egyet elragadott közülök, a még mindig siratott Dr. Tóth János t. kanonokot. Az életben lévők ez idén Dombelvé (Zákapese) jöttek össze Gyuresánszky Demeter esp. plebános vendégszerető házában. Jelen voltak ott a háziuron kívül: Kútvaszer István kanonok, Dr. Bartossik Antal t. kanonok, Darvai Janos misseni, Kuliffay Antal bolessói, Miklóssi Rezső nemsói, Paskó István nagybeléci, Rényi István hólaki plebánosok. A találkozás napján az iskolatársak mindnyájan egy-egy szent misét ajánlottak fel elhunyt társukért, a kit mindnyájan forrón szerettek. A találkozózn dr. Kaszala János és dr. Cserenyey István theol. tanárok is részt vettek.

Elhalasztott közgyűlés. Nyitra város képviselőtestületét f. hó 1-én közgyűlésre hívta össze Faschler Ferenc polgármester, hogy a bástyaut mentén elterülő 118 négyszögölnyi területnek Nyitramegye közönsége részére való átengedése, illetőleg eladása dolgában határozzon. A közgyűlés azonban, minthogy a képviselőtestületi tagoknak a törvény által megkívánt $\frac{2}{3}$ ad része nem jött össze, nem volt megtartható. A kitűzött tárgy felett az angusztns közepe táján tartandó közgyűlés fog határozni.

Jubiláris ünnepély Üzbégben. F. é. júl. 29-én ünnepelte 40 éves papi jubileumát Pomikál János, a vidékszerzte ritka népszerűségnek örvendő üzbégbi plebános számos tisztelő ösmerőse és jó barátja társaságában. Könybe lábadt szemmel végezte az isteni tiszteletet a derék jubilians a kerületbeli papság segédkezése mellett. Délben fényes ebédet adott a nap ünnepeltje figyelemes vendégei tiszteletére. A többi között megjelentek: Lelkes Adolf, Steinhöffer Gyula dr., Janda Napoleon dr. esperesek, Konyakovszky, Bandl plebánosok, Láng Áron szegedi katonapap, a házi úr rokonai közül többen, Koválik n.-lapási birtokos családjával, Polák, Kraszna, Folkmer körjezők. Szellemes felköszöntőket mondtak: Janda dr., Lelkes A., Steinhöffer dr., Láng Áron, Pomikál J. A társaság lelkes, kedélyes hangulatban sokáig maradt együtt.

Sajtóhiba kiigazítás. Lapunk mult számában a dr. Toth János síremlékére eszközölt kimutatásba hiba csúszott be, a mennyiben ott *Lőrinczy Gyula* úr neve helyett *Lőrinczy György* állott, a mit ezeannel helyreigazítottuk.

A korosi Plebánia sorsa, mint biztos helyről értesülünk, teljesen eldőlt már. Jedinak János, drahóci esperes plebános az egyedüli komoly jelölt. Jedinak volt az, a ki inkább szakított a kegyúrral, az ultraliberális tavarnoki báró Stummerrel, minthogy hűtlen legyen a néppárt zászlájához. Fontos szerep és feladat vár reá Koroson. Videkszerzte örül a papság, hogy egyháziilag és politikailag megbízható, korrekt paptársat kaphat.

Képviselői beszámoló Jánoki Madocsányi Gyula, pusztagegeri földbirtokos a baáni kerület orsz. képviselője a mult napokban kerületében járt, a hol beszámoló beszédekert tartott. A népszerű képviselőt mindenütt nagy ünnepélyességgel fogadták.

Őszi hadgyakorlatok. Az őszi hadgyakorlatok a levai honvédszázalajnál f. hó 6-án kezdődnek, es szeptember 8-án befejeződnek. A nyitrai 14. ik honvédszázalagvezred augusztus 19-én érkezik Lévára, innét a levai zászlóaljjal egyesülve Szántó, majd Ipolyság felé vonul. Augusztus utolsó napjaiban a 13. és 15. honvédszázalag, tüzéség és huszárok jönnek Lévára. A gyakorlatok Léva és Nyitra között érnek véget, s részt vesz azokban a honvédszázalagokon kívül a 14. közöshadseregbeli hadosztály is. A póttartalékosok fegyvergyakorlata augusztus 17-től szeptember hó 7-ig fog tartani.

Álhir a Zobori kristályforrásról.

A Lassú Nándor okl. gyógyszerész vezetése alatt álló Zobori kristályforrás-vállalatról az a hir terjedt el a mult napokban Nyitrán, hogy az iparhatóság a víz árusítását betiltotta s a forrást lepecsételte. Ebből a híresztelésből egy szó sem igaz, hanem áll az, a mit minap megirtunk, hogy a budai „Kristályforrás” című szabadalmat élvező vállalat hatósági uton próbál a zobori vállalat ellen eljárni, jogtalan címhasználat ürügye alatt. Ez a kísérletezés azonban előreláthatólag fiaskóval fog végződni.

A nyitrai ker. szoc. hitelszövetkezetéről sok felől kért tájékozást ezuton is közöljük, hogy 1. Részvények utólag az egész év folyamán jegyezhetők. 2. Egy részvény 10 kor. 40 filler, mely összeg tizszer, azaz tiz egymásután következő évben tetszésszerinti részletekben, de mindig egy éven belül lefizetendő; a teljes üzletrész a tizedik év végén 104 koronát tesz ki. A ki több részvényt jegyzett, mindenikét ugyanoly feltételek szerint fizeti. 3. A tiz éven belül kilépők vagy elhalálozók részvénytőkéje nekik, illetve jogutódainak kiadatik, vagy ez utóbbiak által tovább fizethető. 4. A részvénytőke után 2 százalék kamatot ad, a kölcsön után személyes hitelre 100 kor. ig. egy 100 kor. felül két kezességgel. 5. A hitelszövetkezet tagja minden kifogástalan erkölcsű polgár lehet. Az eddig jegyzett részvények közel 600-t tesznek 6000 korona összeggel.

Elfeledett szobor. A bold. Szűznek a nyitrai törvényszéki palota előtt felállítandó szobrára a mult héten H. K. Nyitráról „a Szűzanya iránti hálából” jelige alatt küldött 10 K. Hozzáadva a mult számban kimutatott 3431.74 K.-hoz, lesz főösszeg 3441.74 K. — Isten fizesse meg.

Vizsgálat a keresztény szociális egyesületben. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszterhez „Egy beteg ember” aláírással névtelen feljelentés érkezett, melyben a feljelentő elpanaszolja, hogy bár tagja volt először a szocialdemokrata egyesületnek, azután a keresztény szociális egyesületnek, megbetegedvén egyik egyesületben sem kaphatta meg azt a segílyt, melyet betegség esetére az alapszabályok a tagoknak biztosítanak. Ezen feljelentés alapján a belügyminiszter vizsgálatot rendelt el, mely most van folyamatban. A különös feljelentés ötletéből nagyon is indokolt dolog felvetni azt a kérdést, vajjon nincs-e más dolga a belügyminiszternek, mint névtelen feljelentések alapján a rendőrhatalóságot allarmirozni? Ha ez elegendő alapot szolgáltat a hivatalos eljárásra, akkor a belügyminisztert és közegeit bárki egész könnyen felültetheti, a mint a jelen esetben is történt.

Uj állomásepület. A leégett tömegyeri vasuti állomás felépítése munkában van. Egy emeletes épület jön a régi helyére meg pedig kissé távolabbra építve olyformán, hogy az új épület első fala ott lesz, a hol a réginek hátulsó fala állott.

Az üzleti záróraért. A nyitrai kereskedelmi alkalmazottak mult vasárnap a Degel-féle vendéglő helyiségben gyűlést tartottak, melyen egyhangúlag kimondták, hogy a 8 órai üzleti zárásért minden törvényes eszközzel tovább is fognak küzdeni, a míg igazukat ki nem vívják. Ha valóban törvényes eszközzel fogják folytatni a harcot, akkor biztosan számíthatnak győzelemre. De ha osztályharccá esletik ki a küzdelmet s olyanok ellen is intéznek támadásokat, a kik ügyükkel rokonszenveznek és méltányos kívánságukat teljesíteni készek, akkor ezzel csak ártalmára lehetnek az egész mozgalomnak, mert osztályharcot a társadalom tisztességes és békés elemei meg nem tűrhetnek. Ne a főnökök ellen általában, hanem a segédek munkaerejét kizsápolgató főnökök ellen iránytsák tehát a kereskedelmi alkalmazottak a törvényes határok által korlátozott mozgalmat.

Eltoloncolt cigányok. A dánosi rablógylkosság megdöbbentő hatása alatt országszerzte üdözik és illetőségi helyükre toloncolják a kóbor cigányokat. Egy ilyen toloncolt cigány-karaván mult kedden Nyitrán is átvonult, a hol a hatóság a fekete népségről fényképet és ujjlenyomatot vett, azután tovább toloncoltatta őket illetőségi helyük felé.

Tűz. A Nyitra melletti Tormoson, mely három év előtt több ízben kitört tűzvesz következtében nagy részben leégett, mult kedden ismét megjelent a vörös kakas, s ez alkalommal 10 ház esett a pusztító elem martalekál. A leégett házak majd mind biztosítva voltak, de a kár így is tetemes.

Az assakürthi templom építése pénzhány következtében félbeszakadt egy-két kath. kisbirtokos akadékoskodása folytán.

A néppárt szervezkedése. Az Országos Néppárt a nyári szünetét fáradhatatlan szervezkedési munkában tölti. Országszerzte népgyűléseket rendez, melyeken a párt jelen helyzetét, a koalícióban kifejtett tevékenységét akarja hiveivel behatóan megismertetni. Az első ilyen népgyűlés a regőcei kerületben *Csátalján* lesz f. évi augusztus hó 4-én, a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó, tartja *Adamovich* István orsz. képviselő. 2. A néppárt programjáról, tartja *dr. Landauer* Béla. 3. A néppárt működéséről, tartja *Huszár* Károly, a „Néppárt” szerkesztője. 4. A néppárt és a többi pártok programjai, tartja *Essert* János, plebános. 5. Elnöki zárszó.

Derék község. Nyitraszulányban csak keresztény korcsma és bolt létezik. A nép évről évre gyarapszik vagyoniilag.

Az érsekújvár-komáromi vasut. A kereskedelmi miniszter a napokban értesítette Érsekújvár és Komárom város hatóságait, hogy a vasuti vállalkozóval megkötötte a vasut építésére vonatkozó szerződést, ennélfogva a vasut tényleges építése a legközelebb már megkezdődik.

A trencsényi ker. szociális egyesület megalakulása után tájékoztatandó a közönséget céljairól, taggyűjtő iverket bocsátott ki lelkes felhívás kíséretében, melyből a következőket emeljük ki:

Az egyesület célja, ami a ker. szocializmusa: az embereknek politikai és társadalmi egyenjogúsításával és a felebaráti szereteten alapuló szövetkezés segítségével a boldogulás feltételeit mindenki számára egyenlővé tenni.

Július hó 21-én megalakítottuk egyesületünket — elveink és céljaink nemességéből merített, meggyőződéses, nagy lelkesedéssel. Nagyrahivatottságunk érzetében bizalommal fordulunk első sorban városunk polgáraihoz és vármegyeink egyházi és világi vezetőihez, hogy egyesületünket támogatassák, a ker. szocializmust terjesszék azon meggyőződésben, hogy ezzel a sürgető szociális kérdésnek békés és igazságos megoldásán, ember-társaik boldogulásán és ezzel edes hazánk fölvirágoztatásán a leghatásosabban fogunk közreműködni. — Ha már — mint általában mondják — mindnyájunknak szocialistáknak kell lennünk — legyünk ker. szocialisták!

A ker. szociális eszmék bővebb ismertetése és terjesztése céljából aug. 11-én d. u. $\frac{1}{2}$ -kor ker. szoc. népgyűlés lesz Trencsényben, amelyet a budapesti ker. szoc. központ képviselője nyit meg, azután *Gyuriss* Emil képviselő és *Bartoss* János, a beszercebányai ker. szoc. egyesület agilis titkára fognak beszédekert mondani. A gyűlés előkészítésére 20 tagú rendező bizottság lett kiküldve, mely utóbb tagjai közé vette *Sztrechay* Ágost ügyvédet és *Brix* Ödön takarékpénztári főkönyvelőt Trencsényből és a vidék tömeges mozgósítása céljából többeket a vidékről. Eddig *Ernst* Sándor és *Teszelszky* Jozsef képviselők, *Bereghy* Andor, *Bucsek* Andor, *Darvay* János, *Gábrics* Sándor, *Ludvig* Gyula, *Recska* Zsigmond és *Rényi* István plebánosok, *Mittuch* vágkohányi és *Karasz* melsici tanítók jelentették készségecsatalkozásukat a rendezőséghez; *Hátrik* János, *Bucsko* István, *Czeizel* Antal, *Simonsics* János pedig személyesen is megjelentek a rendező bizottság aug. 1-én tartott értekezletén, amely a gyűlés részletkérdéseivel foglalkozott. Távolabbi vidékekről is érkeztek lelkesítő levelek, amelyek a készülő népgyűlésnek nagymérvű látogatottságot és fényes sikert ígérnek.

Birtokcsere. A nyitraszulányi és kisvicsápi gr. Nyáry Kálmán-féle birtoknak a parcellázása, mint megirtuk, nem vihető keresztül. A baáni népbankrészvénytársaság ugyan minden lehetőt megtett e célból, de a gróf Nyáry által magyarholdankint 800 koronára megszabott ár mellett minden, ez irányban való fáradozás és áldozatos költsékezés hiába való. A bank már le is mondott ebbeli tervéről, habár ügyésze, dr. Vranovics Bela tágtfást nem ismerő eréllyel és energikus kitartással minden befolyását vetette latba, hogy a szegény nép földhöz juthasson.

A nagybodokvölgyi termés igen jónak ígérkezik ez idén is. A vidék húzódik Csütártól Csekejig. Jégverés nem volt e vidéken 34 esztendeje. Érdekes, hogy e vidéken nincs víz, nincs fa, nincs kő, de van talaj, szorgalom és előlthiből fakadó élet. Kivándorlásról vagy szocialista mozgolódásról hallanak itt ugyan, de azt a gyakorlatból nem ismerik.

Tanítói eskütétel. A trencsénmegyei három felső járás (Zsolna, Kiszuceajhely és Csaca) felekezeti tanítói folyó hó 29-én tették le az új nepiskolai törvény által előírt hivatalos esküt Rajeczen, a központi fürdőépület nagytermében. Az ünnepi aktus alatt, melyen az esperes-kerületi tanfelügyelők is jelen voltak, *Kosztka Mihály* tanfelügyelő lelkesítő beszédet mondott.

Rajecz fürdőt ezidőn szokatlanul sokan látogatják, alig lehet lakó helyet találni, a park szépen van gondozva, a jó zene nagy közönséget vonz a nagy vendéglő elé, ha ez így megy tovább, még szép jövőt lehet jósolni e kies fekvésű helynek. A fürdővendégek között van egy párizsi orvos, *Klinda Theofil*, esztergomi kanonok, és *Nyári Béla* orsz. képviselő.

Állatorvosokapidijai. A közigazgatási bíróság legutóbb kimondotta, hogy városi állatorvosnak csupán oly esetben lehet törvényes igénye a vásárokon teljesített állatorvosi szolgálat utánapidijak felszámítására, ha ezt a külön díjazást neki a városi szolgálati szabályzat vagy külön szolgálati rendelkezés biztosítja.

Küldöttség a trencsénmegyei főispánnál. *Dr. Ernst Sándor* országgyűlési képviselő folyó hó 29-én a nagydivényi plébániabeli községekben 28 tagu küldöttséget vezetett Rajecfürdőre *Dr. Smialovszky Valér* trencsénmegyei főispánhoz. A küldöttség nevében kérte a főispánt, hogy ezen 8 község által a Ministeriumhoz beadott három kérvényüket, melyben Hámos községnél a *Kiszucán hidat*, nemkülönben a Vág jobb partján Budatintól Puchóig országutat és a kir. járásbírósnak Bicseséről Zsolnára való áthelyezését kéri, úgy a megyénél, mint a Ministeriumnál minden módon támogassa. A főispán kegyesen fogadta a küldöttséget és a kérelem támogatását készséggel megígérte.

Az izgatók munkája. Mily elszomorító eredményt mutat föl a nemzetiségi izgatók tevékenysége, különösen a tót nyelvű felvidéken, arról hiú kepet nyújt lapjaiknak nagymérvű elterjedése. A V. L. ban olvassuk, hogy a „Tizsdénik”, e veszedelmes esch tót hetilap, 13 ezer példányban jelenik meg, a szakolcai „Ludové noviny” az ugynevezett tót néppárt lapja 9 ezer, a turócsmártoni „Národny Hlasnik” 5 ezer példányban. Ezzel szemben a nemzeti irányú „Krestan” vagy az „Obzor” olvasóinak száma elenyésző csekély. Tudván azt, hogy a nemzetiségi demagógok nem a tót nép igaz és jogos érdekeiért küzdenek, milyen volna pl. a nép anyagi jóléte, műveltsége, vallásérkösi nevelése, hanem nemzetbontó célokért harcolnak oly fanatikus dühvel, mely a nép legszentebb kincsét, a vallást sem kíméli, a felvidék papságának főadata volna a nemzet és vallásellenes lapok ellen a jó irányú sajtó buzgó terjesztése.

Az őszi vasúti forgalom lebonyolítása. A jelenlegi kereskedelmi konjunkturák és a gyáripar fellendülése következtében az idei őszi folyamán, a kevésbé kedvező termés kilátások mellett is, oly erős vasúti forgalom várható, hogy a m. kir. államvasutak teherkocsiallagának a folyó évben történt jelentékeny gyarapítása dacára is kocsihányával kell számolnunk. Ennélfogva a pozsonyi kereskedelmi és iparkamara felhívja kerületi kereskedelmi és ipari vállalatait, hogy a nagy tömegekben feladásra kerülő épületek, tüzfű, továbbá szén, érc, kő és más hasonló terméskészítők árúkat lehetőleg a szállítási főidény bekövetkezése előtt folyó évi szeptember hó végéig szállítsassák.

Hirlapi vélemény a keresztény socializmusról. A „Trencsén Lapok” című újság múlt vasárnap számában hirt ad a Trencsénben múlt hó 21-én megalakult keresztény socialis egyesületről, rövid kivonatan közli az egyesület programját, melyhez azt a böles megjegyzést fűzi, hogy a theoriában igen szép eszméket hangoztat, „melyeket azonban a gyakorlatban nagyonis cserben szokott hagyni. Így különösen a politikai és tarsadalmi egyenjogúsítás és a felebaráti szeretet jelszavait.” — Nagyon kíváncsiak volnánk tudni, hogy a ker. socializmus mit hagyot cserben elvei közül, s hol és mikor követett el ilyen „hűtlenséget”? Továbbá mivel tagadta meg a polgári egyenjogúsítás és felebaráti szeretet jelszavait? Talán kihagyta a választói jegyzékekből a polgárok szavait, labbal tiporva ezek törvényes jogát? Talán elűtötte őket az urnától, csendőrkéssel szétkergette, a szavazó lajstromokat meghamisította? Földönfutóvá tett talán ezeket hamis korcsmai hitel, uszorakamat, árverési hienazas, család és váltohamisítás által? A keresztény socializmus miatt vándorol ki a nép Trencsénme-

gyéből úgy-e? Azt is megjegyzi a cikk írója, hogy nem tud megbarátkozni olyan párttal, melynek Ausztriában Lueger a feje. Ez éppen olyan beszéd, mintha valaki mondaná, hogy nem tud megbarátkozni a kelevény-operációval, mert annak Billroth, a nagy magyarfaló volt egy időben a leghíresebb képviselője. De bizony Billrothtól tanultak a magyar orvosok, s azonképen tanulunk mi is Luegertől nem magyar gyűlöletet, mert az nem férközhetik hozzánk, hanem kelevény-operációt... *Trencsén.*

Pusztító viharok. Nagydivényről (Trencsénm.) írják lapunknak, hogy ott múlt hó 30-án sűrű záporosó kíséretében pusztító vihar vonult át a községen és a vidéken, fákat tördesve és nagy kárt okozva a vetésekben. Emberéletben is kár esett, amennyiben a gyakran lecsapó villám Szedernye községben egy Mazur András nevű embert, a ki a zápor elől egy fa alatt keresett menedéket, agyonujtott. — Zsolnáról és Turzófalváról hasonló viharokat jelentenek. Ez utóbbi helyen a villám két embert agyonütött, harmat pedig megbéntott.

A pozsonyi kereskedelmi és iparkamara értesítései. Ajánlati versenytárgyalás. A dévényi állami óvoda elhelyezésére szükséges átalakítási munkálatok biztosítása végett a pozsonyvármegyei m. kir. államépítészeti hivatalnál f. é. augusztus hó 12-ikén délelőtt 10 órakor ajánlati versenytárgyalás fog tartatni. A pályázati feltételek megtekinthetők nevezett államépítészeti hivatalnál.

Szükségleti kimutatás. A hazai vasutak, hajózási vállalatok, állami vasgyárak által 1907. évben beszerzett anyagok és leltári tárgyakról szóló kimutatás a kamara titkári hivatalánál betekinthező.

Szükségleti kimutatás. A polai haditengerészeti élelmezési hivatal által az 1907. évben egyszerűen megrendelés vagy kezi bevásárlás útján Magyarországból beszerzendő élelmi cikkek (rántott-leveskonzerv, disznósír és tea) kimutatása az érdekeltek részéről a pozsonyi kereskedelmi és iparkamara titkári hivatalában betekinthező.

Kivitelű cégek figyelmébe. Tunisban székelő főkonzulátusunk jelentése szerint az ottani közgazdasági viszonyok fellendülése tetemesen fokozta a fogyasztóknak mindennemű ipari cikkekben való szükségletét. Erre való tekintettel a kivitelképes európai államok gyárosai teljes erőmegfeszítéssel arra törekcsenek, hogy maguknak ott állandó fogyasztópiacot biztosítsanak. Főkonzulátusunk minden tekintetben kész-égesen támogatja hazai cégeinket abban, hogy az ottani piacokkal üzleti összeköttetést létesíthessenek. Ebbeli tevékenységének megkönnyítése végett a pozsonyi kereskedelmi és iparkamara ezuton felkéri kamarai kerülete mindazon kivitelű cégeit, a melyek Tunisba exportálni hajlandók, hogy ebbeli szándéukat jelentsék be a kamara titkári hivatalának.

Munkabérek a különböző államokban. Az angol kereskedelmi miniszterium a különböző országok munkabéreiből állított össze kimutatást. Ezek a következők: a magyar munkás 11.90 korona, az amerikai munkás 46.38 korona, az angol 33.82 korona, a francia 25.45 korona, a belga 22.42 korona, a szejci 21.66 korona átlagos munkabért keres hetenként. Eszerint a magyarországi munkabérek a legalacsonyabbak. Nem szabad azonban elfelejtenünk, hogy az amerikai munkás négyszer annyit keres ugyan, mint a magyar, de jóval többre is van szüksége a megélhetéshez; továbbá, hogy ez a kimutatás nem tesz különbséget az ipari és mezőgazdasági munkabérek között, holott ez a különbség nagyon is lényeges.

Sörárpavásár Pozsonyban. Anyugat-magyarországi gazdasági egyesületek július 25-én Érsekújvárott a máv. tiszti kaszinóban alakuló gyűlést tartottak, melynek főtárgya: a sörárpavásár létesítése. Erre a célra Bars, Hont, Komárom, Nógrád, Nyitra és Pozsony megye gazdasági egyesületei szövetkeztek. A sörárpavásár napja augusztus 25., helye a vármeggháza Pozsonyban. Azért helyezték Pozsonyba ezt a nevezetes vásárt, hogy a kül- és belföldi sör- és malata gyárosok, a bel- és külföldi terménynagykereskedők, továbbá a külföldi konzulátusok, kereskedelmi és iparkamarák részére a könnyű közlekedést biztosíthassák. A létesítendő sörárpavásár szabad, azaz közvetlen útján is történhetik beadásrlás és eladás, mi a nagyobb forgalom biztosítása céljából nagyon is okadatott. Sőt a sörárpavásár forgalmának lehető biztosítása céljából magyar terménynagykereskedők lesznek a külföldi piacokra kiküldve, hogy ott a mi terményeinknek propagandát csináljanak. Ugyancsak a minél nagyobb siker elérhetése céljából

külföldi konzulátusainkat és gazdasági szaktudósainkat a földmívelési és kereskedelmi miniszterek látják el utasításokkal. Mindezekre felhívjuk úgy termelőink, mint terménynagykereskedőink figyelmét és lelünkölől óhajtjuk, hogy a szövetkezett gazdasági egyesületek hazánk terményeinek értékesítésében elérhessék a kellő eredményt, mihez azonban okvetlenül szükséges a termelőink és terménynagykereskedőink támogatása. Magyarország gazdasági fejlődésére rá fér egy ilyen mozgalom és hogy ez minden tekintetben a várakozásnak megfelelő lesz, arról tanuskodik a sörárpavásár vezetőségének díszes névsora, mely tanubizonyosággal szolgál, hogy a magyar haza iránt tartozó kötelesség teljesítése mindenkor nemes erénye ezeknek a kiváló férfiaknak. A rendező bizottság díszelnöke: gr. Pálffy István a Pozsony m. G. E. elnöke; elnök Bartal Aurél a Pozsony m. G. E. második elnöke; társelnök: Mezey Gyula a Nyitra m. G. E. ügyvezető alelnöke. A rendező bizottság: Bartók Géza, a földm. min. képviselője, Czobor Gyula és Jeszenszky Pál az orsz. gazd. egy. képviselői. Az egyesületek részéről: Dombay Vilmos, Ordódy Lajos, Levatic László Bars m.; Ivánka István, Pályi Ede Hont m.; Kálmán Rudolf, Ágoston Miklós Komárom m.; gr. Majláth Géza, Hanzély Gyula, Ruzsinkó Antal, Emődy Vilmos és Siklák István Nógrád m.; Emődy József, Etter Kálmán, Leidenfrost Károly, és Herczmanszky Imre Nyitra m.; gr. Pálffy Béla, Gülcher Jakab és Horváth Jenő a Pozsony m. gazdasági egyesület részéről. Vásárgazgatóság: Horváth Jenő ügyvivő-igazgató, Herczmanszky Imre és Levatic László igazgatók. A sörárpavásár iránti érdeklődők felvilágosítást nyernek a „vásárgazgatóságnál” Pozsony, Vármegyeház.

Piaci árak. 1907. évi július hó 31-én. (100 kilogrammonként koronákban) Buza 20.—21.—, rozs 16.50—17.—, árpa 14.90—16.50, zab 15.60, tengeri 14.—14.40.

Parmai ibolya szappan. E név alatt pár év óta egy kitűnő mosó szappan van forgalomban. Ki ne szeretné az ibolyaillatot? S ha e kedves és gyöngéd illattal ellátott szappanról még azt is tudjuk, hogy az arcóbort finomítja, üdíti, ugyannyira, hogy még a legérzékenyebb arcőrűk is nagy eredménnyel használhatják s ha tudjuk azt, hogy hasonló finom minőségűben ilyen árértékű külföldi szappant nem is lehet kapni, akkor méltán várhatjuk, hogy a közönség nem szánalmas pártolás céljából, hanem saját érdekében fogja használni e kiváló magyar gyártmányt. 1 darab 80 fillér, 3 darab 2 korona 20 fillér. Készítője Szabó Béla pipere szappangyáros, Miskolcon. Kapható Nyitrán, Kubányi István drogériájában.

Telefon.

P. M. Kassa. A minap küldött 10 koronával 1907. okt. 31-ig van előfizetve.

Cz. Nagydivina. Ez év végeig rendben van.

Dr. H. D. Privigye. Nagyon szépen köszönjük mind a kettőt. — A jövő számban jön.

J. Csermend. Hogy mi készül ott, azt jó tudni és mi támogatni is fogjuk, de már most nyilvánosságra hozni a dolgot, nem lenne célszerű.

1902.907. tlkvi sz.

Hirdetmény.

Mácsó község telekkönyve, birtokszabályozás következtében az 1869. évi 2579. szabályrendelettel képest átalakították és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, melyek az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t.-cikkkel a tényleges birtokok tulajdonjogának bejegyzését rendelik az 1892. XXIX. t.-cikkben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosították.

E célból az átalakítási előmunkálatok hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben **1907. évi október hó 28. napján** fog kezdődni. Ennélfogva felhívtnak

1) az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen, vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezett ellen netáni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvételből eredhető kifogásokat jöbízsemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

2) Mindazok, akik a telekkönyvnyelvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatott előterjesztést kívánnak tenni, hogy a tlkvi hatóság kiküldöttje előtt a kifűzött napon kezdődő eljárás folyamata alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel.

3) Mindazok, akik valamely ingatlanokhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átíratásra az 1886. XXIX. t.-cikk 15. és 18. és az 1889. XXXVIII. t.-c. 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy odahassanak, hogy az átruházó

telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogait ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől esznek.

4) Azok, akik javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszünt egyéb jog van nyilvántartásba bejegyezve, úgyszintén az oly bejegyzéseknél terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék illetve, hogy törlesztési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől esznek.

Privigyén, a kir. bíróság, mint tkvi hatóság
1907. évi július 18.

(P. H.)

Tivadar,
kir. járásbíró.

107. 1-3.

Versenyajánlati felhívás.

A nyitrai szegénysegélyző ker. nőegylet menházának háztartási szükségletei versenyajánlat útján lesznek a jövőben is fedezve, ezen szükségletek szállítására vállalkozni óhajtó kereskedők és iparosok felszólítanak, hogy az alább csoportosított cikkek részletes szállítási árát zárt borítékban a ker. nőegylet menházába **1907. évi augusztus hó 20-ig** bezárólag benyujtsák.

A szállítási idő 1907. évi szeptember hó 1-től 1908. évi augusztus 31-ig tart.

Szállítandó :

1. Minden a fűszerüzlet keretébe tartozó élelmiszeri cikk, ide értve a hüvelyeseket, cécus zsírt stb. (minden cikk ára külön meghatározandó).

2. Liszt (1. 2. és 5. számú).

3. Péksütemények (fehér és barna kenyér, friss és régi zsemlye).

4. Tejtermékek.

5. Marha és borjú hus.

6. Disznó hús, zsír és különféle kolbász-neműek.

7. Mosó és kézi szappan.

8. Tüzelő anyag (hasáb fa és szén).

Nyitra, 1907. évi augusztus hó 1-én.

A nyitrai szegénysegélyző ker. nőegylet elnöksége.

108. 1-3.

Privigyei Népbank

leszámitol jutányos kamatlább mellett váltókat utalványokat, kötelezvényeket, kisorsolt papirokat és mindennemű biztosított követeléseket.

Előleget ad értékpapirokra, sorsjegyekre, aranyra s ezüstre.

Igen kedvező feltételek mellett folyósít a bank részéről felmondhatlan jelzálog-kölcsönöket kamatozó és amortizációs alakban, 65 évig terjedhető időre, minimális kamatláb mellett és árfolyam levonás nélkül. A drágább jelzálog-kölcsönöket illetékmentesen konvertálja.

Elvállal kedvező fizetési feltételek mellett földbirtokok parcellázását, alagszóvezését és csatornázását.

Vesz és elad mindennemű értékpapírokat, sorsjegyeket, bel- és külföldi pénzeket.

Elfogad **betéteket** 4 $\frac{1}{2}$ %-os kamatozás mellett.

4. 12.

Felvilágosítás készséggel s díjmentesen.

Gombárik István

úri és női fodrász

Nyitra, Tóth Vilmos utca II. sz.

Ajánlja a mai kor igényeinek teljesen megfelelő s hygienikusan berendezett

diszes úri és női fodrász-termét.

Végez és raktáron tart mindennemű e szakmába vágó úri és női hajmunkát, úgymint hajbetétet, frizeteket, frufрукat, egész és félpárokákat, hajfonatokat minden színben, női fésülést, haj- és szakállfestést, úgyszintén tyukszemvágást jutányos áron.

105. 2-10.

Vesz vágott és kifésült hajjat.

Előfizetéseket üzleten kívül is elfogad.

Minden előfizető a kiszolgáláshoz szükséges keféket, fésűket, hajport, bajusz-kötőt s a többi tartalmazó fiókot kap.

Kihullt hajból fonatokat és egyéb hajmunkákat a lehető legolcsóbban készít.

Ugyanott egy fiu tanulóknak felvétetik.

Nyitramegye Jánosfalú községben 150 magyar holdas birtok

szabad kézből eladó vagy haszonbérbe adó

Velcsey Géza, Jánosfalú, u. p. Tökésufalu.

104. 3-3.

Alapított 1869-ben.

Nyitrai Népbank mint részvénytársaság

elfogad betéteket a legjutányosabb feltételek mellett, leszámítol váltókat betéti könyvecskéket; kölcsönöket ad ingatlanokra a legkisebb kamatláb és szabott ügyvédi díjak mellett amortizációra különböző tervekben;

előleget arany- és ezüstneműekre, sorsjegyek, részvények- és másnemű értékpapirokra;

elad és vesz mindennemű értékpapírt napi árfolyamban;

felvilágosítással szolgál és mindennemű megbízást teljesít: bank-, pénz- és biztosítási ügyekről.

5. 12.

Az igazgatóság.

Székháza Városháztér 3. sz.

Birtok eladás.

Radosna községében f. évi augusztus hó 12-én délelőtt 9 órakor és folytatólag nyilvános árverés útján el fog adni a nyitrai püspökség javadalmához tartozó Radosna és Bzinez határában fekvő néhai Krajsovits-féle apró parcellákból álló 110 (1200 □-öles) holdat kitevő birtoktest. — A parcellák helyrajzi száma, területe, valamint azok kikiáltási ára Radosna községében vagy az ottani gazdasági irodában megtekinthetők.

Ugyanakkor egy régi pajtaépület anyaga is árverés alá kerül; megjegyeztetik, hogy a vétel csak árverés útján történhetik. (99. 4-4)

VAJDA J. NAGY BUTORRAKTÁRA KÁRPITOS ÉS DISZITÓ NYITRA, PÁRUTCA 22. SZÁM ALATT.

Eredeti olajfestmények jutányosan kaphatók.

Van szerencsém a t. butorvásárló közönséget értesíteni, hogy raktáromat, egy ujonnan épült emeletes szárnyval kibővíttem, miáltal oly nagy választékkal rendelkezem, mint bármely fővárosi kereskedő.

Kizárólag száraz anyagból és kitűnő iparosok által készített fabutoraim, amelyek csak a **legsolidabb** kivitelben készülnek, mindennemű stylben és színben a **legjutányosabb** árban kaphatók. — Kárpitozott butorokban a **legujabb** angol, valamint eredeti magyar újdonságokat hozom.

Tisztelt vevőimet cégem jó hírnevére bátran hivatkozva a legjobb és legmegbízhatóbb kiszolgálással biztosítom.

VAJDA J. butorkereskedő kárpitos és diszitó NYITRA, PÁRUTCA 22. SZÁM.

3. 12.

MIT IGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványvíz erre a legbiztosabb óvószert.

A mohai Ágnes-forrás, mint természetes szénsavdús ásványvíz, feltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dús szénsavtartalmánál fogva nemesak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógyóknál fogva kitűnő szere a legkülönbözőbb **gyomor-, légcső- és húgyszervi betegségeknek.** 26 év óta bebizonyosodott, hogy még **ragályos betegségektől is,** mint typhus, cholera, megkíméltettek azok, a kik közönséges ivóvíz helyett a bakteriummentes mohai **Ágnes-vízzel éltek. Legjelesebb orvosi szaktekintélyek által ajánlva.** Számos elismerő nyilatkozat a forrás ismertető füzetében olvasható. Háztartások számára másfél literesnél nagyobb üvegekben minden **kétes értékű mesterségesen szénsavval telített víznél,** sőt a szódavíznél is **olcsóbb;** hogy az **Ágnes-forrás vizét** a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse, nagyobb **vidéki** városokban lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető füzetét **ingyen kapható.** A forráskezelőség. — Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben. **Kedvelt borvíz!**

Főraktár: Aitner Ferenc urnál Nyitra.

Főraktár: Aitner Ferenc urnál Nyitra.

ÁGNES-

forrást, ha gyomor-, bél- és légcsőhuruttól szabadulni akarunk.
forrást, ha a vesebajt gyógyítani akarjuk.
forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be.
forrást, ha májbajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

VEREBÉLY GÉZA LEGNAGYOBB S FŐVÁROSI MODERN BEREN-
DEZÉSŰ ÜRI- ÉS NŐI-DIVAT ÁRÚHÁZA **NYITRÁN,**
Tóth Vilmos utca 4. sz. alatt (a Szarvas-szálloda mellett)
1907. augusztus 1-én megnyilott.

Az általános nagy drágaság közepette, a n. é. közönség örömmel fogja fogadni azon anyagi áldozattal járó nyitását, hogy szigorúan szabott áraimból, a készpénzfizetésnél, eddigi szokásos volt 3% pénztári engedmény helyett 5% fog levonásba hozatni. — Ezzel cégem versenyképessége ismét emelkedik s reményem, hogy a n. é. közönség ezentul még fokozottabb mértékben fogja felkeresni árúházamat, melyet az eddigi szolid alapon fogok tovább vezetni.

10.

Kiváló tisztelettel

Verebély Géza.

A „Felvidéki parcellázó és gazdasági bank“
részvénytársaság NYITRA székhelyel.

Vásárol saját számlájára ingatlanokat parcellázás és egészbeni tovább eladás céljából. Elfogad megbízásokat parcellázások keresztülvitelére haszonrészesedés, vagy meghatározott összeg fejében. Közvetít birtokeladásokat és vételeket. Vásárol erdőterületeket kihasználásra, vagy bármily nemű épület-, mű- és tűzfát. Elvállal haszonbérleteket albérleti joggal, e nélkül pedig azok megbízható közvetítését eszközli. Felvállal gőzeke-szántásokat ott, a hol 2000 magyar holdnyi érdekeltség biztosítható. Kedvező feltételek mellett közvetít minden rendű gazdasági szükségleteket. — Ügynöki közbenjárást esetenkénti megállapodás szerint díjazunk.

Részletes felvilágosításokkal készségesen szolgál a bank igazgatósága NYITRÁN.

FELTÜNŐ UJDONSÁG!

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia

2. 52.

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Stassfurti káinitot

szavatolt 12.4% tiszta káli = 23—24%
kénsavas káli tartalommal, *** **

Stassfurti kálitrágyasót

szavatolt 40% tiszta káli = 74—76%
kénsavas káli tartalommal, *** **

KOVASAVAS KÁLIT (dohánytrágyázásra)

továbbá mindennemű egyéb **mütrágyaféléket**, azonkívül

RÉZGÁLICZOT (98—99%) elismert kitünő minőségben legolcsóbban szállít a

„HUNGÁRIA“ mütrágya, kénsav és vegyi ipar részvénytársaság

Budapest, V. Fürdő-utca 8.